

Zamenhof

Schoolgids

2022-2023

Christelijke Scholengemeenschap
Comenius staat voor persoonlijke
aandacht, wederzijds respect en
geloof in ieders talent.

WERK
MAKEN
VAN LEREN

Inhoud

Inleiding	4
1. Praktische informatie school en medewerkers	5
1.1 CSG Comenius Zamenhof – vmbo en praktijkonderwijs	5
1.2 Service Centrum	6
1.3 Overige contactgegevens	6
2. Missie en visie	7
2.1 Missie	7
2.2 Visie	7
2.3 Persoonlijke aandacht	7
2.4 Wederzijds respect; een christelijke scholengemeenschap	7
2.5 Geloof in ieders talent	8
2.6 Centrale kernwaarde 2021-2022	8
3. Uitgangspunten van beleid	9
3.1 Indeling van het gebouw: voorspelbaarheid en aandacht	9
3.2 Ondersteuning, maatwerk, eigenaarschap en talentontwikkeling	9
3.3 ICT	9
3.4 Gedragsverwachtingen: Positive Behavior Support	9
4. Financiële zaken	11
4.1 Schoolkosten	11
4.2 Innen van de ouderbijdrage via WIS collect	11
4.3 Restitutie-, betalings- en kwijtscheldingsregeling	12
4.4 Tegemoetkoming (studie)kosten	12
4.5 Overzicht ouderbijdragen Zamenhof 2022-2023	12
5. Ondersteuningsstructuur	15
5.1 Overzicht functionarissen	15
5.2 Vormen van ondersteuning	16
5.3 Huiswerkbegeleiding	16
5.4 Multidisciplinair ondersteuningsteam	16
5.5 School als Vindplaats	16
5.6 Het Samenwerkingsverband	16
5.7 Verwijsindex	17
5.8 Aanvraag leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro)	17
5.9 Passend onderwijs	17
5.9.1 Ondersteuningsmogelijkheden op Comenius Zamenhof	17
5.9.2 Toelaatbaarheid voortgezet speciaal onderwijs	17
5.10 Jeugdgezondheidszorg	17
5.11 Absentiecoördinatie	17
6. Communicatie	18
6.1 Contact met thuis	18
6.2 Website	18
6.3 Social media	18
7. Opleidingen	19
7.1 Praktijkonderwijs	19
7.2 Vmbo	19
7.3 Maatschappelijke stage	20
8. Lessentabellen	21
9. Studieresultaten	22
9.1 Overzicht doorstroom en slagingspercentage vmbo	22
9.2 Programma voor Toetsing en Afsluiting	23
9.3 Overgangsnormen	23

10	CSG Comenius Zamenhof van A tot Z	24
10.1	Aanmelding en toelating nieuwe leerlingen	24
10.2	Vakantieregeling 2021- 2022	24
10.3	Lestijden	24
10.4	Gezonde school	25
10.5	Verantwoordelijkheden school/leerling	25
10.6	Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs	25
10.7	Vertegenwoordigende raden	26
10.7.1	Medezeggenschapsraad	26
10.7.2	Ouderraad	26
10.7.3	Leerlingenraad	26
10.7.4	Leerlingenstatuut	26
10.8	Gedragcode internet- en e-mailgebruik	27
10.9	Richtlijnen social media	27
10.10	Informatieverstrekking na echtscheiding	27
10.11	Onderwijstijd en lesuitval	27
10.12	Overblijven en corveedienst	27
10.13	Klachtenregeling	27
10.14	Kleding en uitingen van religie	28
10.15	Meerderjarigheid in verband met regels en regelingen	28
10.16	Verzekeringen	28
10.17	Ziekmeldingen	29
10.18	Aanvragen voor kortdurend verlof	29
10.19	Vrij vragen buiten de vakanties	29
10.20	Rookvrije school	29
10.21	Cameratoezicht	30
10.22	Controle schoolkluisen	30
10.23	Excursies en uitstapjes	30
10.24	Sponsoring	30
10.25	Schoolfotograaf	30
10.26	Privacy	30
	Tot slot	31

Inleiding

Voor u ligt de schoolgids van CSG Comenius Zamenhof. Hierin treft u veel informatie aan over onze school en over ons onderwijs. Ik beveel de inhoud van harte bij u aan.

Zamenhof is gesitueerd in het noordoostelijke deel van Leeuwarden. Ongeveer twee derde van de vmbo-leerlingen komt uit de stad en een op de drie leerlingen woont buiten Leeuwarden. Het praktijkonderwijs (pro) wordt gezien de regiofunctie voor ruim de helft bevolkt door leerlingen die juist van buiten Leeuwarden komen.

Kenmerkend voor de gehele school is het aantal goed toegeruste praktijkruimtes in zowel vmbo als het pro. Met een combinatie van het vmbo ($\pm$ 570 leerlingen) en pro ($\pm$ 180 leerlingen) onder één dak, veel praktijkkeuzes in het pro én het aanbod van zes van de tien mogelijke uitstroomprofielen, Talentstromen en keuzevakken in het vmbo, onderscheidt de school zich in aanbod en samenstelling van andere vmbo- en pro-scholen in de stad en omstreken.

Door het zoveel mogelijk plaatsen van groepen leerlingen in een 'eigen' deel van het gebouw, werken we aan een gevoel van kleinschaligheid en 'kennen en gekend worden'. Leerlingen pro hebben hun lessen gecentreerd aan de westkant van het gebouw; leerlingen vmbo hebben met een 'thuisbasis' ruimtes waar veelal theoretische vakken worden gegeven.

De resultaten van leerlingen zijn al jaren goed op orde. Zowel doorstroom van leerlingen als examenresultaten vmbo zitten op of (ver) boven het landelijk gemiddelde. Leerlingen ervaren de school als veilig. Volgens hen komt pesten en fysiek geweld weinig voor. Over de invulling van het mentoraat en de coaches en hulp bij problemen met leren bestaat onder leerlingen grote tevredenheid. Dit is een belangrijke basis voor de ontwikkeling van kinderen. Ook onder ouders bestaat overwegend grote tevredenheid, vooral over het schoolklimaat en de informatievoorziening vanuit school en communicatie met onder andere mentoren.

Eind 2020 is een nieuw schoolplan voor Zamenhof verschenen met als titel 'Werk maken van leren'. De titel combineert 'leren', de kernfunctie van een school, met 'werken'. Zowel het vmbo als pro zijn (middelbaar) beroepsvoorbereidende opleidingen. 'Werk maken van leren' is in de kern te vatten in centrale thema's, die als rode draad door ons onderwijs lopen: (pedagogische) veiligheid, maatwerk voor doelgroepen en individuele leerlingen, kwaliteit van het primaire proces, onderwijskundige samenwerking met externe partijen (educatief partnerschap), wendbaarheid, kansengelijkheid, professionele ruimte, gespreid leiderschap, samenwerking en professionalisering.

Op Zamenhof zijn zo'n 120 leraren, instructeurs, assistenten en onderwijsondersteunende medewerkers werkzaam. Ook het Service Centrum is, in een apart deel, gesitueerd in het gebouw. Bindende factor van *al* deze medewerkers is om zich iedere dag zo goed mogelijk in te zetten om uw kind, onze leerlingen, zich zo goed mogelijk te laten ontwikkelen. Inzet die zich laat samenvatten in onze slogan: *werk maken van leren*.

Namens het personeel van Zamenhof,

Ronald Boorsma,
directeur

1. Praktische informatie school en medewerkers

1.1 CSG Comenius Zamenhof – vmbo en praktijkonderwijs

Robert Kochstraat 6, 8921 VX Leeuwarden, T (058) 234 76 70

info-zamenhof@csg-comenius.nl

Directeur	Dhr. R.K. Boorsma		r.boorsma@csg-comenius.nl
Teamleiders	Mevr. D. Krol Dhr. B. de Vries Dhr. N. Maurits	praktijkonderwijs vmbo vmbo	d.krol@csg-comenius.nl b.devries@csg-comenius.nl n.maurits@csg-comenius.nl
Leerjaarcoördinatoren	Mevr. M. Oosterbos Dhr. S. Koster Dhr. D. Kingma Dhr. P. Geertsma	praktijkonderwijs vmbo-b/k klas 1 en 2 vmbo-k/g klas 1 en 2 vmbo-k/g klas 3 en 4	m.oosterbos@csg-comenius.nl s.koster@csg-comenius.nl d.kingma@csg-comenius.nl p.geertsma@csg-comenius.nl
Interne vertrouwenspersoon	Dhr. P.D. Sikkema Mevr. H. Elverdink Dhr. P. van Vliet Mevr. Y. Vonk	praktijkonderwijs praktijkonderwijs vmbo vmbo	p.sikkema@csg-comenius.nl h.elverdink@csg-comenius.nl p.vanvliet@csg-comenius.nl y.vonk@csg-comenius.nl
Coördinator anti-pestbeleid	Mevr. R. Westerhuis	CVO-nwf	r.westerhuis@cvo-nwf.nl
Aanspreekpunt anti-pestbeleid	Dhr. K. de Vries Mevr. T. Posthuma	praktijkonderwijs vmbo	k.devries@csg-comenius.nl t.posthuma@csg-comenius.nl
GGD	Mevr. F. de Vries	Zamenhof	f.devries@csg-comenius.nl
Coach Passend Onderwijs	Dhr. K. de Vries Mevr. T. Posthuma Mevr. L. Huidekoper	praktijkonderwijs vmbo vmbo	k.devries@csg-comenius.nl t.posthuma@csg-comenius.nl l.huidekoper@csg-comenius.nl
Counseling	Mevr. J. Propsma	vmbo	j.propsma@csg-comenius.nl
Dyslexiebegeleiding	Mevr. M. Veldman Mevr. C. Brink	vmbo vmbo	m.veldman@csg-comenius.nl c.brink@csg-comenius.nl
Reductie (examen-) faalangst	Mevr. P. Kingma	vmbo	p.kingma@csg-comenius.nl

1.2 Service Centrum

Robert Kochstraat 6, 8921 VX Leeuwarden, (058) 234 76 70
Postbus 193, 8900 AD Leeuwarden, (058) 234 76 80

Voorzitter College van Bestuur

Directeur Service Centrum

Business controller

Onderwijs en kwaliteitszorg

Coördinator leerlingenondersteuning CVO-nwf

Hoofd ICT

Hoofd Facilitaire Dienst

Communicatie & PR

Beleidsmedewerker / Privacy Officer / AVG

Dhr. M.C.J. Visser

Dhr. R. Dijkstra

Mevr. A. van Oosten

Dhr. P. Miedema

Mevr. R. Westerhuis

Dhr. E. Bouwkamp

Mevr. M. Postma

Dhr. D. Betten

Dhr. P. Miedema

j.visser@cvo-nwf.nl

r.dijkstra@cvo-nwf.nl

a.vanoosten@cvo-nwf.nl

p.miedema@cvo-nwf.nl

r.westerhuis@cvo-nwf.nl

e.bouwkamp@cvo-nwf.nl

ma.postma@cvo-nwf.nl

d.betten@cvo-nwf.nl

p.miedema@cvo-nwf.nl

HR support / Leerlingenadministratie / Financiële Administratie en Stafmedewerkers

(058) 234 76 70 of via info@cvo-nwf.nl

1.3 Overige contactgegevens

Onderwijsinspectie

Inspectie van het Onderwijs

Postbus 2730

3500 GS Utrecht

Informatie Rijksoverheid: 1400

Loket Onderwijsinspectie: 088-669 6060

www.onderwijsinspectie.nl/contact

Meldpunt vertrouwensinspecteurs

Voor klachtmeldingen over sociale veiligheid: (digitaal) pesten, discriminatie, seksuele intimidatie, seksueel misbruik, psychisch of fysiek geweld, (0900) 111 31 11 (lokaal tarief)

Vertrouwenspersoon GIMD

Mw. M. Veenstra, (088) 800 85 00, m.veenstra@gimd.nl

2. Missie en visie¹

2.1 Missie

Zamenhof is een open christelijke scholengemeenschap, die alle leerlingen en ouders verwelkomt die onze grondslag, waarden en normen onderschrijven. Zowel leerlingen als personeelsleden zijn in de alledaagse omgang met elkaar een voorbeeld voor elkaar, want samen maken we de school. Met persoonlijke aandacht en vanuit wederzijds respect, ook voor elkaars 'eigen aardigheden'. We staan voor veiligheid voor iedereen die Zamenhof bevolkt. En hiermee leggen we samen de basis voor persoonlijke groei, zodat het ontwikkelen van interesses of talenten en daarmee de ontwikkeling als mens, voor iedereen een kans krijgt. Zamenhof als leergemeenschap is een oefenplaats voor het (goede) leven.

Onze missie en de bedoeling van ons onderwijs is gelegen in het bieden van kansen voor een brede ontwikkeling van al onze leerlingen, aansluitend op hun mogelijkheden, talenten en interesses, zodat ze kunnen worden wie ze willen zijn. En hierbij ook leren verantwoordelijkheid te leren dragen voor zichzelf, de ander en de omgeving.

Deze ontwikkeling heeft betrekking op het kind als leerling en als mens, in de school als oefenplaats. De ontwikkeling bereidt kinderen zo goed mogelijk voor op vervolgonderwijs of werk én op het leven, waarbij zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerking en aanpassingsvermogen centraal staan. Leren op de oefenplaats voor het leven vatten we in ons motto: *werk maken van leren*. Het vereist van alle medewerkers een groot hart voor kinderen.

2.2 Visie

Kinderen verkrijgen en ontwikkelen kennis, vaardigheden en (leer)houdingen met het oog op het toekomstige werkveld en functioneren in de maatschappij, uitmondend in een diploma. We noemen dit de 'kwalificatiefunctie' van onderwijs. School is ook belangrijk voor cultuuroverdracht en burgerschapsvorming. Hierbij gaat het om democratische waarden, algemene gebruiken en gewoonten over hoe we het beste met elkaar om kunnen gaan, normen en waarden in onze maatschappij. School staat immers niet los van de maatschappij, maar is er deel van. We noemen dit de 'socialisatiefunctie' van het onderwijs. Ook helpt het onderwijs de kwaliteiten en (verborgen) talenten van kinderen te ontwikkelen en draagt het bij aan de persoonlijke ontwikkeling, de identiteit van een leerling. Deze persoonsvorming vraagt extra aandacht in een leeftijdscategorie waarin kinderen kunnen worstelen met onzekerheden over zichzelf. Wij zeggen: je mag er zijn en hoort erbij. Ongeacht je herkomst, geaardheid en overtuiging. Zamenhof sluit *in*, niet uit.

Met ons onderwijs willen we dus bijdragen aan de identiteitsvorming en zelfredzaamheid van kinderen. We denken hierbij niet in individualisme of economisch nut. Integendeel: we willen juist de samenwerking en saamhorigheid bevorderen, want dat vinden we noodzakelijk in de onderlinge omgang van mensen. Het biedt kinderen perspectief op een kansrijke deelname aan de maatschappij. Leren is daarom een sociaal proces. Het vindt altijd plaats samen met anderen.

We handelen op Zamenhof vanuit gedragsverwachtingen over hoe we met elkaar om gaan, om een zo goed mogelijke schoolgang voor alle bewoners van Zamenhof te realiseren. Duidelijk op de inhoud, zacht op de relatie en liefdevol begrenzen van ongewenst gedrag. Zo wordt er op school óók geleerd voor het leven.

We bedienen veel leerlingen die al vanaf de eerste groepen van het primair onderwijs andere kinderen zien die meer weten en meer en sneller kunnen. Onze doelgroep beschikt over andere talenten en ontwikkelt zich prima op andere vlakken. Maar zéker voor deze groep is het nodig te werken aan vertrouwen in het eigen kunnen ('competentie'). En ook om ruimte te krijgen op wat een leerling doet en de manier waarop het zich ontwikkelt ('autonomie'). En dat vanuit de sociale verbondenheid met de omgeving, een positieve benadering door leraren en vanuit vertrouwen (leren te krijgen) in anderen ('relatie'). Met deze drie psychologische basisbehoeften hopen we een bijdrage te kunnen leveren aan de intrinsieke motivatie van leerlingen, zodat onze hoge verwachtingen, passend bij de beginsituatie van leerlingen, kunnen ontkiemen op vruchtbare bodem.

2.3 Persoonlijke aandacht

Persoonlijk contact vinden we bij CSG Comenius heel belangrijk. Leerlingen ontwikkelen zich goed als ze gestimuleerd worden en aandacht krijgen. Niet iedereen kan uiteindelijk op eigen kracht zijn of haar schoolloopbaan doorlopen. Wij hebben daarom een uitgebreid netwerk gericht op leerlingenzorg om leerlingen die dat nodig hebben extra ondersteuning te bieden.

2.4 Wederzijds respect; een open christelijke scholengemeenschap

CSG Comenius is een open christelijke scholengemeenschap, uitgaande van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf). We willen werken vanuit de bijbel als bron, maar hebben aandacht voor alle wereldgodsdiensten. We kennen op onze school dan ook dagopeningen, meditatieve momenten en vieringen, zoals met Kerst en Pasen. We laten leerlingen nadenken over wat echt belangrijk is in

---

¹ Ontleend aan ons schoolplan 'Werk maken van leren'

het leven. Begrippen als tolerantie, inclusief denken, acceptatie, samenwerking en respect staan hier centraal. We vragen van iedereen om met elkaar om te gaan op een wijze die past binnen onze identiteit. CSG Comenius hecht aan waarden en normen en neemt consequent stelling tegen onder meer pesten, discriminatie en racisme. CSG Comenius werkt met een Pestprotocol, waarin is vastgelegd op welke manier gesignaleerd pestgedrag, volgens een vooraf bepaalde handelwijze, wordt aangepakt. Meer dan ooit leven we in een multiculturele samenleving. Bij het vak Godsdienstige en Levensbeschouwelijke Vorming (GLV) wordt ruim aandacht besteed aan alle wereldgodsdiensten. Met vele activiteiten wordt geprobeerd leerlingen medeverantwoordelijkheid te leren nemen voor zichzelf, hun omgeving, de maatschappij en de aarde. De uitgangspunten van onze democratische rechtsstaat zijn hierin fundamenteel. Alleen dan krijgt 'burgerschap' de gewenste richting.

2.5   Geloof in ieders talent

Wij gaan ervan uit dat iedere leerling een talent heeft, ongeacht achtergrond, afkomst of opleidingsniveau. Deze sterke kant willen wij graag ontdekken en verder ontwikkelen. We stimuleren onze leerlingen tot zelfstandigheid, zodat zij hun eigen keuzes in het leven kunnen maken. Om een paar voorbeelden te noemen: Leerlingen kunnen bij ons unieke Talentstromen volgen en in zowel het vmbo als het praktijkonderwijs, naast verplichte onderdelen, veel vakken zelf kiezen. Voor leerlingen 'tussen' de niveaus bieden we de zgn. ProV-klas (pro-vmbo) aan, voor een doelgroep die langer de tijd nodig heeft om zich te ontwikkelen richting het vmbo. In de onderbouw van het vmbo bieden we 'Comenius in Company' aan, zodat leerlingen direct met de praktijk aan de slag kunnen. Met ons onderwijs willen we bereiken dat elke leerling zich, afgestemd op ieders talenten en interesses, persoonlijk kan ontwikkelen en kan functioneren in de samenleving. We doen dit door het bijbrengen van kennis, vaardigheden en inzicht, afgestemd op het individuele niveau. CSG Comenius biedt kansen en persoonlijke begeleiding. Wij vinden dat belangrijk, omdat de periode in het voortgezet onderwijs de basis vormt voor later.

2.6   Centrale kernwaarde 2022-2023

Jaarlijks besteden we binnen de scholen van CVO-nwf aandacht aan een bepaalde kernwaarde, vertaald in een jaarthema. Een kernwaarde is een gezamenlijke overtuiging die je inspireert bij je denken en handelen, die je helpt te begrijpen waarom je bepaalde keuzes maakt. Op diverse momenten tijdens het cursusjaar zal hier specifiek aandacht aan worden besteed. In cursusjaar 2022-2023 is het kernwaardethema 'delen is vermenigvuldigen'.

3. Uitgangspunten van beleid

Het schoolplan 'Werk maken van leren' van Zamenhof beschrijft de nodige beleidsvoornemens op het gebied van onderwijs, leerlingondersteuning, personeelsbeleid en professionalisering, schoolleiding en organisatie. Deze sluiten aan bij, of zijn een uitwerking van, het meerjarenbeleid van CVO-nwf dat beschreven is in 'Onderwijs voor de wereld van morgen'. We nodigen u van harte uit kennis te nemen van ons schoolplan en het strategisch beleidsplan. Een aantal punten staan hieronder benoemd.

3.1 Indeling van het gebouw: voorspelbaarheid en aandacht

Zamenhof bestaat uit vier 'huizen'. Hiermee hebben de leerlingen van de opleidingen praktijkonderwijs en vmbo allen een eigen deel van het gebouw met bijbehorende lokalen tot hun beschikking, waar een schooldag gestart wordt. In het praktijkonderwijs hebben leerlingen per leerjaar een eigen lokaal waar de theorie gegeven wordt. Naast de reguliere lokalen in school krijgen leerlingen ook les in praktijklokalen voor vakken als lichamelijke opvoeding, biologie, natuur- en scheikunde en beeldende vorming.

Op Zamenhof hebben de leerlingen van verschillende opleidingen hun eigen ingang, eigen ontmoetingsruimte en een eigen plek voor bijvoorbeeld kluisjes. De school is voorzien van veel en goed uitgeruste praktijklokalen. We houden de groepen zo klein mogelijk. Zo realiseren we persoonlijke aandacht en kennen we snel al onze leerlingen.

3.2 Ondersteuning, maatwerk, eigenaarschap en talentontwikkeling

Ondersteuning vinden we zeer belangrijk. We maken hier in het rooster en de financiën tijd en middelen voor vrij. We investeren in persoonlijke begeleiding en ondersteuningsprogramma's. Op Zamenhof functioneert een zorgteam, waarin de brug geslagen wordt tussen schoolinterne en schoolexterne leerlingbegeleiding. Daarnaast besteden we veel aandacht aan talentprogramma's en andere keuze-onderdelen, die het maximale uit de leerling halen. Door het volgen van op de leerling afgestemde vakken en programma's zijn leerlingen nog beter voorbereid op de examenjaren, vervolgopleiding op het mbo en/of het beroepenveld.

Maar we bereiden de leerlingen ook voor op de maatschappij als geheel. Want de school is tenslotte niet alleen de plaats voor het behalen van een diploma of voor doorstroom naar werk, het is als maatschappij in het klein ook een oefenplaats voor het leven. Soms is daar op school extra ondersteuning voor bepaalde schoolvakken voor nodig, of huiswerkbegeleiding. In het programma van leerlingen is naast mogelijkheden voor individuele keuzes ook sprake van maatwerk in het reguliere studieprogramma.

In alles vinden we de bevordering van eigenaarschap van leerlingen belangrijk. Van vertegenwoordiging in de leerlingenraad tot deelname aan tevredenheidsonderzoeken, van beoordeling van lessen tot het leggen van eigen accenten in het leren, bijvoorbeeld via keuzevakken en Talentprogramma's. Een deel van het onderwijs wordt bediend door coaches, die leerlingen helpen bij het maken van eigen keuzes.

3.3 ICT

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) neemt een vlucht in het alledaagse leven en zo ook op scholen. CSG Comenius investeert in apparatuur, programmatuur en scholing van medewerkers. Binnen diverse lessen wordt een elektronische leeromgeving gebruikt, bijvoorbeeld als communicatiemiddel tussen leerlingen en docenten. Leerlingen volgen het vak 'digi-wijsheid' om ze wegwijs te maken in bijvoorbeeld de wereld van digitale communicatie en andere digitale basisvaardigheden. Ook hebben ouder(s)/verzorger(s) inzage in de cijfers en absenties van hun kind(eren) via Magister, waarmee ook ziekmeldingen online kunnen worden gedaan. Online aanmelden voor oudergesprekken (via onze website) is ook mogelijk.

Tijdens bepaalde lessen worden laptops gebruikt. Ouders zijn niet verplicht om zelf een laptop, iPad of een ander device aan te schaffen. Op school zijn laptopkarren waar tijdens lessen gebruik van gemaakt wordt. Leerlingen die thuis geen computer hebben, maar bijvoorbeeld een verslag uit moeten typen, kunnen dat na schooltijd op school doen. Op alle scholen is, ook voor de leerlingen, een open wifi-netwerk beschikbaar.

3.4 Gedragsverwachtingen: Positive Behavior Support

Wij willen graag dat de leerlingen en docenten met plezier naar school gaan. We hebben daarom een aantal algemene regels met elkaar afgesproken. Voorop staat dat we als leerlingen, docenten en het onderwijsondersteunend personeel respectvol met elkaar omgaan. Op Zamenhof hebben we de regels verpakt in 'gedragsverwachtingen', voortkomende uit ons pedagogisch concept 'Positive Behavior Support' (PBS). De kern daarvan is dat we zoveel mogelijk proberen positief, gewenst gedrag te ontlokken en te belonen. De kernwoorden daarbij zijn *plezier*, *vertrouwen* en *respect*. In onze school worden de gedragsverwachtingen op posters zichtbaar. De PBS-commissie, waar ook ouders deel van uit maken, komt met ideeën voor leerlingen.

In mentor- en coachlessen wordt voorts aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Jaarlijks meten we hun welbevinden door de afname van de zgn. 'Saqi', waarin ze worden bevraagd op hun motivatie voor school, hun welbevinden en hun veiligheidsbeleving. In en om het gebouw hanteren we een aantal duidelijke regels waaraan we ons houden. In de pauzes werken we met gericht toezicht door leden van het team, in en bij het gebouw. Verder zijn er vanuit preventief oogpunt op een aantal plekken in en om het gebouw camera's aanwezig.

Mocht er zich, ondanks al onze inspanningen, een situatie voordoen waarbij een leerling zich gepest voelt, dan hanteren we een anti-pestprotocol, waarin is vastgelegd op welke manier gesignaleerd pestgedrag, volgens een vooraf bepaalde handelwijze, wordt aangepakt. In de school hanteren we als stelregel, dat we pestgedrag niet accepteren en hier stevig stelling tegen nemen. In de jaarlijkse Week Tegen Pesten besteden we uitgebreid aandacht aan dit onderwerp.

4. Financiële zaken

4.1 Vrijwillige bijdrage voor schoolkosten

De school kan voor de kosten van extra activiteiten een vrijwillige ouderbijdrage vragen. Deze bijdrage is dus vrijwillig en de inschrijving van de leerling dan wel de deelname van leerlingen aan de onderwijsactiviteiten waarvoor deze bijdrage wordt gevraagd, is niet afhankelijk van de vraag of deze bijdrage al dan niet wordt betaald. School ontvangt echter geen geld voor extra activiteiten en voorzieningen die buiten het reguliere lesprogramma vallen, maar we willen deze wel aanbieden omdat wij dit belangrijk vinden voor de ontwikkeling van kinderen. Om deze activiteiten en voorzieningen toch te kunnen aanbieden vraagt de school aan de ouders/verzorgers om een vrijwillige ouderbijdrage.

De hoogte van deze ouderbijdrage wordt jaarlijks vastgesteld door de schoolleiding met instemming van (oudergeleding van) de medezeggenschapsraad (mr) van school en is afhankelijk van de opleiding waar uw zoon of dochter staat ingeschreven. De bijdrage wordt aangewend voor:

1. Kosten voor lesmateriaal
2. Kosten voor persoonsgebonden materialen
3. Overige schoolkosten

4.1.1 Kosten voor lesmateriaal

Lesmateriaal wordt bekostigd door de school. De schoolboeken worden gratis ter beschikking gesteld. Ouders tekenen een gebruikersovereenkomst voor de verstrekte boeken.

4.1.2 Kosten voor persoonsgebonden materialen

Persoonsgebonden materialen worden bekostigd door de ouder(s)/verzorger(s). Het gaat hierbij bijvoorbeeld om gymkleden, schriften en pennen of zaken die gedurende meerdere leerjaren of door meerdere kinderen binnen één gezin gebruikt kunnen worden, zoals woordenboeken en atlanten. De leerling ontvangt voor aanvang van het schooljaar een lijst met behoeften.

4.1.3. Overige schoolkosten

Overige schoolkosten zijn kosten voor activiteiten en materialen waarvoor de school geen geld van de overheid ontvangt. De activiteiten en materialen leveren volgens ons een bijdrage aan goed en aansprekend onderwijs. Voor deze kosten vragen we een vrijwillige ouderbijdrage. U kunt er eventueel voor kiezen een deel van deze bijdrage te betalen.

Alle leerlingen doen mee aan de activiteiten van onze school. We sluiten geen leerlingen uit omdat hun ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet kunnen of willen betalen. Dat mogen we niet, maar dat willen we ook niet. De oudergeleding van de MR stemt jaarlijks vooraf in met de vaststelling van het bedrag voor de vrijwillige ouderbijdrage.

De vrijwillige ouderbijdrage bevat kosten voor het schoolfonds (€ 25,-), huur kluisje (€ 5,-) en de materiaalbijdrage (€ 20,-). Het schoolfonds wordt gebruikt voor onder andere speciale vieringen (bijvoorbeeld Kerstmis), sportdagen, verzekeringen en het mentor-/coachuitje. Dit zijn kosten waarvoor de school geen geld van de overheid ontvangt, maar die wel bijdragen aan goed en aansprekend onderwijs. De materiaalbijdrage wordt gebruikt voor wat noodzakelijk is voor de dagelijkse voortgang van het onderwijs, zoals het proefwerk- en tekenpapier, materialen voor dagopeningen en projecten en de cultuurkaart. Daarnaast organiseert de school schoolreizen en excursies. De hoogte van deze bijdragen verschillen per opleiding en leerjaar.

Meer informatie over schoolkosten vindt u op www.csg-comenius.nl > Ouders > Schoolkosten.

4.2 Innenvan de ouderbijdrage via WIS Collect

WIS Collect is een systeem dat het gemakkelijk maakt om facturen te betalen en in te zien. U regelt de betaling volledig digitaal. U ontvangt via het e-mailadres noreply@wiscollect.nl een e-mail met daarin een link naar de digitale betaalomgeving van CSG Comenius. Op www.wis.nl/ouders is meer informatie te vinden.

4.3 Restitutie-, betalings- en kwijtscheldingsregeling

U kunt contact opnemen met onze financiële administratie om schoolkosten desgewenst gespreid te betalen. CSG Comenius heeft daarnaast een restitutie-, betalings- en kwijtscheldingsregeling ingesteld om minder draagkrachtige ouders tegemoet te komen in de kosten. Een aanvraagformulier om gebruik te maken van de regeling is beschikbaar op de website van de school onder *Ouders > Schoolkosten*. Verder is er informatie beschikbaar op: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voortgezet-onderwijs> en op www.leergeld.nl/sam-voor-alle-kinderen/

4.4 Tegemoetkoming (studie)kosten

Ieder kind verdient de kans om zijn talenten te ontdekken, zich te ontplooiën en mee te doen op school. In gezinnen met een minimuminkomen is dit soms lastig. 'Sam& voor alle kinderen' is een samenwerkingsverband van Stichting Leergeld Nederland, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job. Sam& biedt één digitaal loket waar ouders een aanvraag kunnen doen voor de voorzieningen die de organisaties bieden. Sam& is bedoeld om kinderen uit gezinnen met een minimum inkomen kans te geven om mee te doen op school, aan sport- of cultuur activiteiten of te ondersteunen bij vragen die de thuissituatie raken. Wat de reden ook is, *elk kind* kan meedoen! Dus heb je als ouder(s)/verzorger(s) een laag inkomen of lage uitkering? Of zijn er hoge lasten waardoor er netto weinig overblijft? Ga dan naar www.samenvoorallekinderen.nl. Hier kun je aanvragen doen voor bijvoorbeeld een schoolreisje, zwemles of een andere sport, muziek, theater- of dansles, een uitje of een verjaardagsbox.

Sinds 2011 is de Wet Tegemoetkoming Ouderbijdrage en Schoolkosten (WTOS) van kracht. Ouder(s)/verzorger(s) met kinderen van 12 tot en met 17 jaar in het voortgezet onderwijs kunnen in aanmerking komen voor een kindgebonden budget. De regeling wordt uitgevoerd door de belastingdienst. Meer informatie is te vinden op <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/toeslagen/toeslagen>. Leerlingen van 18 jaar en ouder kunnen in aanmerking komen voor een Tegemoetkoming Scholieren. Het formulier voor deze tegemoetkoming moet drie maanden voor de 18e verjaardag opgestuurd worden naar DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). Meer informatie is te vinden op www.duo.nl

Gemeente Leeuwarden heeft financiële regelingen voor mensen met een laag inkomen. Op de website van Gemeente Leeuwarden vind je meer informatie: www.leeuwarden.nl/minima

4.5 Overzicht ouderbijdragen Zamenhof 2022-2023

Vanuit het schoolfonds:

Deze bijdrage wordt gebruikt voor onder andere o.a. verzekeringen, vieringen, muziek- en reproperechten, introductie, sportdagen en een bijdrage in de mentor-/coachuitjes.

Vanuit de materiaalbijdrage:

Deze bijdrage wordt gebruikt voor onder andere de cultuurkaart, materiaal voor dagopeningen en diverse projecten.

vmbo

Leerjaar →	1	2	3	4
Kosten voor alle leerlingen:				
Schoolfonds (o.a. verzekeringen, vieringen, muziek- en reproperechten, introductie, sportdagen)	25,00	25,00	25,00	25,00
Materiaalbijdrage (o.a. cultuurkaart, materiaal dagopeningen, projecten)	20,00	20,00	20,00	20,00
Huur kluis*	5,00	5,00	5,00	5,00
Kosten alleen bij deelname**				
<i>Kosten schoolkamp of schoolreis klas 3 zijn afhankelijk van de keuze:</i>			350,00 Berlijn	
			249,00 Ardennen	
			175,00 Ameland	
			90,00 Activiteiten	
			***	
Activiteitenprogramma	55,00	55,00		
Klassenactiviteit	5,00	5,00	5,00	5,00
Kerstmarkt Bremen		30,00	30,00	
Sportoriëntatie				20,00
Sportstroom	75,00	90,00		
Excursie Bodyworld Z&W			25,00	25,00

* Bij verlies van de kluisleutel wordt €5 in rekening gebracht.

** De reis/activiteit vindt doorgang indien de vereiste 85% van de betalende ouder(s)/verzorger(s) wordt behaald.

*** Op het moment van totstandkoming van de schoolgids wordt nagedacht over het aanbieden van nog een vierde keuze. De kosten zullen zich begeven ergens tussen het laagste en het hoogste bedrag van het aanbod in het schema.

Indien van toepassing aparte facturering voor:

Werkschoenen techniek 40,00 (vanaf leerjaar 3)
Beroepskleding vmbo-sector Horeca, Bakkerij en Recreatie 30,00 (vanaf leerjaar 3)

Praktijkonderwijs

Leerjaar →	1	2	3	4	5	6
Kosten voor alle leerlingen:						
Schoolfonds (o.a. verzekeringen, vieringen, muziek- en reproductie, introductie, sportdagen)	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Materiaalbijdrage (o.a. cultuurkaart, materiaal dagopeningen, projecten)	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Huur kluis*	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Kosten alleen bij deelname**						
Schoolkamp	125,00					
Klassenactiviteit	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Kerstmarkt Bremen			30,00	30,00	30,00	30,00
<i>Schoolkamp of schoolreis afhankelijk van keuze:</i>						
Buitenlandreis (meerdaags)		150,00	150,00	150,00	150,00	***
Binnenlandreis (meerdaags)		50,00	50,00	50,00	50,00	***
Activiteitenprogramma (1 dag)						
Afsluitende activiteit						40,00
Branchegerichte certificaten				50,00	75,00	155,00

* Bij verlies van de kluisleutel wordt €5 in rekening gebracht.

** De reis/activiteit vindt doorgang indien de vereiste 85% van de betalende ouder(s)/verzorger(s) wordt behaald.

*** Door de uitbraak van corona hebben leerlingen van leerjaar 5 geen mogelijkheid gehad om deel te nemen aan deze activiteit. Geprobeerd wordt dit alsnog, op vrijwillige basis, mogelijk te maken in klas 6. Mocht daar sprake van zijn, dan gelden (alleen bij deelname) ook voor leerjaar 6 de bedragen die hiervoor vermeld staan in voorgaande leerjaren.

Indien van toepassing aparte facturering voor:

Werkschoenen vanaf klas 3

ongeveer 40,00

5 Ondersteuningsstructuur

5.1 Overzicht functionarissen

Onderstaand overzicht is van toepassing op de ondersteuningsstructuur van CSG Comenius Zamenhof.

<p>Coördinator Leerlingenondersteuning De coördinator leerlingenondersteuning geeft leiding aan de ondersteuningsstructuur van CVO-nwf en is het centrale aanspreekpunt voor alle aspecten die de ondersteuningsstructuur betreffen, zowel binnen als buiten de school. Dat geldt tevens voor het coördineren van het anti-pestbeleid op CVO-niveau.</p>
<p>Interne coördinator leerlingenondersteuning De interne coördinator leerlingenondersteuning geeft leiding aan de ondersteuningsstructuur van Zamenhof en is het centrale aanspreekpunt voor alle aspecten die de ondersteuningsstructuur betreffen, zowel binnen als buiten de school. Dat geldt tevens voor het coördineren van het anti-pestbeleid op schoolniveau.</p>
<p>Orthopedagoog Op Zamenhof is een orthopedagoog van het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard werkzaam, die de school en de ouders ondersteunt bij vragen over de ontwikkeling van leerlingen.</p>
<p>Schoolmaatschappelijk werker De schoolmaatschappelijk werker, ingehuurd vanuit Cedin, begeleidt leerlingen met sociaal-emotionele problemen en ondersteunt ouders bij opvoedingsvragen.</p>
<p>Jeugdverpleegkundige Op Zamenhof is een jeugdverpleegkundige van de GGD actief, die gezondheid en welbevinden van de leerlingen onderzoekt en ondersteunt.</p>
<p>Mentor / Coach De mentor/coach zorgt voor alle leerlingen in een klas en is het eerste aanspreekpunt voor de leerling en de ouder(s)/verzorger(s). Verder houdt de mentor/coach de leerresultaten bij, signaleert problemen in de klas en bemiddelt als dat nodig is.</p>
<p>LOB-coördinator De LOB-coördinator speelt een centrale rol bij de loopbaanoriëntatie en -begeleiding en ondersteunt bij de keuze van profiel en vervolgstudie.</p>
<p>Dyslexiecoach De dyslexiecoach begeleidt en adviseert leerlingen met dyslexie. De docenten die met dyslectische leerlingen werken, worden ondersteund in de wijze waarop zij het best kunnen anticiperen op de dyslexie.</p>
<p>Counselor De counselor begeleidt en adviseert leerlingen als ze problemen ondervinden in hun persoonlijk functioneren binnen en/of buiten de school.</p>
<p>Faalangstreductietrainer De faalangstreductietrainer is gespecialiseerd in het begeleiden van leerlingen met faalangst en/of examenrees.</p>
<p>Aanspreekpunt anti-pestbeleid Deze functionaris is laagdrempelig en een bekend gezicht in de school voor leerlingen en ouders die te maken krijgen met pesten.</p>
<p>Verzuimcoördinator De verzuimcoördinator analyseert opvallend verzuim en stemt interventies af in overleg met mentoren/coaches, leerjaarcoördinatoren en/of andere functionarissen van onze ondersteuningsstructuur.</p>
<p>Jongerenwerk Vanuit Amaryllis is jongerenwerk op school werkzaam. De jongerenwerker voert laagdrempelige en vrijblijvende gesprekken met jongeren, gericht op het bespoedigen van de schoolgang.</p>

5.2 Vormen van ondersteuning

Onderstaand overzicht is van toepassing op de ondersteuningsstructuur van CSG Comenius Zamenhof.

Studiebegeleiding: <ul style="list-style-type: none"> - Studiepunt! (maatwerk & bijlessen) - Coaching Dyslexie 	Studiebegeleiding is gericht op het verloop van het leerproces. <ul style="list-style-type: none"> - Voor leerlingen die extra uitleg of extra oefeningen nodig hebben om de lesstof beter te begrijpen; ook in geval van ziekte, verandering van niveaugroep of verhuizing. - Deze vorm van begeleiding is erop gericht dyslectische leerlingen te begeleiden en te adviseren in de omgang met hun dyslexie.
Persoonlijke begeleiding: <ul style="list-style-type: none"> - Counseling - Faalangstreductietraining - Coaching passend onderwijs 	Persoonlijke begeleiding is gericht op het persoonlijk welbevinden en het sociaal functioneren van de leerling in de groep en de maatschappij. <ul style="list-style-type: none"> - het adviseren en begeleiden bij problemen in het persoonlijk functioneren binnen en/of buiten de school. - het begeleiden van leerlingen met faalangst. - bij deze vorm van extra ondersteuning worden leerlingen met complexe begeleidingsvragen individueel begeleid, ter ondersteuning van het functioneren in de klas. Hierbij staan sociaal-emotioneel functioneren, werkhouding en planning/organisatie van het schoolwerk centraal.
Keuzebegeleiding	Gericht op het tot stand komen van een zelfstandige keuze van leerlingen, met het oog op hun profiel- en studiekeuze.
Externe begeleiding	Leerlingen met problemen die de kennis, tijd of mogelijkheden van onze eigen begeleiders te boven gaan, verwijzen we, in nauw overleg met de ouder(s)/verzorger(s), door naar deskundigen buiten de school.

5.3 Huiswerkbegeleiding

Leerlingen voor wie het lastig is om thuis goed huiswerk te maken, bijvoorbeeld omdat ze zich niet goed genoeg kunnen concentreren, kunnen gebruik maken van Studiepunt! Naast ondersteuning bij schoolvakken is hier ook ruimte om in rust en onder begeleiding huiswerk te maken. Hier zijn geen kosten voor ouders/verzorgers aan verbonden.

5.4 Multidisciplinair ondersteuningsteam

Elke school van CSG Comenius, zo ook Zamenhof, heeft vanuit School als Vindplaats een multidisciplinair ondersteuningsteam (MOT) waarin deskundigen met elkaar overleggen over de vraag hoe de begeleiding van leerlingen, in en buiten de school, het best vorm gegeven kan worden. Voordat een leerling wordt besproken in het MOT, worden de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) hierover eerst geïnformeerd. Het bestaat uit de schoolmaatschappelijk werker, de leerjaarcoördinatoren van de locatie, de orthopedagoog, de pedagogisch onderwijsassistent, de jeugdverpleegkundige en de leerplichtambtenaar.

5.5 School als Vindplaats

Op Zamenhof werken we nauw samen met de GGD en Stichting Amaryllis (jongerenwerk) om gesignaleerde problemen bij leerlingen zo snel mogelijk te kunnen ondersteunen. De jeugdverpleegkundige en de jongerenwerker zijn hiervoor op diverse dagdelen op school aanwezig. Uiteraard wordt contact opgenomen als de school het van belang vindt dat een kind wordt begeleid in dit kader.

5.6 Het Samenwerkingsverband

CSG Comenius is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard, waarin alle scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Noord-Friesland nauw samenwerken op het gebied van de leerlingenzorg.

5.7 Verwijsindex

In Nederland zijn onderwijs en jeugdhulpverlening verplicht om jongeren, over wie men zich zorgen maakt, te melden in de Verwijsindex. Via dit systeem kunnen professionals hun zorgen over een jongere, waarmee ze te maken hebben, met elkaar delen en samen overleggen over de beste vorm van begeleiding. Meer informatie kunt u vinden op verwijsindexfryslan.nl – [Verwijsindex Fryslân](#)

5.8 Aanvraag leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro)

Leerwegondersteunend onderwijs is er voor leerlingen die, naar verwachting, alleen een diploma of getuigschrift vmbo kunnen halen met extra hulp en begeleiding. Het gaat daarbij feitelijk om een individueel recht op die extra hulp en begeleiding. Met de extra financiële middelen die de school ontvangt voor leerlingen met een aanwijzing lwoo, kan de school de klassengrootte beperken en kan er meer individuele aandacht en begeleiding gegeven worden. Praktijkonderwijs is er voor leerlingen met grote leerachterstanden en die baat hebben bij een extra individuele benadering en extra persoonlijke aandacht en voor wie het behalen van een vmbo-diploma niet tot de mogelijkheden behoort.

Om voor lwoo of pro in aanmerking te komen, moet voldaan worden aan bepaalde criteria. Voor lwoo zijn die vastgesteld door het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard, voor pro staan deze in de wet. De procedure voor de aanvraag van lwoo of pro vindt u op onze website: www.csg-comenius.nl > ouders > regelingen en documenten > overige > toelatingsbeleid.

5.9 Passend onderwijs

5.9.1 Ondersteuningsmogelijkheden op Comenius Zamenhof

Met de invoering van passend onderwijs hebben alle scholen, dus ook onze school, zorgplicht. Dit betekent, dat we bij elke aangemelde leerling verantwoordelijk zijn voor het bieden van een passende onderwijsplek óf het zoeken naar een passende onderwijsplek, als de begeleidingsbehoefte van het kind onze mogelijkheden te boven gaat. Ondanks de ondersteuningsmogelijkheden van onze school hebben we niet voor iedere leerling een passend onderwijs-/ondersteuningsaanbod. Er zijn ook kinderen die meer ondersteuning nodig hebben dan wij kunnen bieden. Gelukkig werken we samen met andere (speciale) scholen binnen het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard en bestaat de mogelijkheid toch passend onderwijs voor een leerling te vinden.

Op onze website vindt u het Ondersteuningsprofiel van elke locatie van Comenius. Dit overzicht geeft onze mogelijkheden van ondersteuning aan, maar ook onze grenzen en beperkingen. Voor specifieke vragen over dit onderwerp vragen we u contact op te nemen met de Coördinator Leerlingenondersteuning.

5.9.2 Toelaatbaarheid voortgezet speciaal onderwijs

Wanneer blijkt dat een leerling ondersteuning nodig heeft die niet binnen de reguliere school van voortgezet onderwijs kan worden geboden, maar wel in een van de scholen van voortgezet speciaal onderwijs binnen of buiten Samenwerkingsverband Fryslân-Noard, dan moet hiervoor een toelaatbaarheidsverklaring worden afgegeven. De school waar een leerling wordt aangemeld overlegt met de ouder(s)/verzorger(s) over welke speciale school passend onderwijs aan hun kind kan bieden. Om tot zo'n school te worden toegelaten, is een toelaatbaarheidsverklaring nodig. Een onafhankelijke commissie binnen het Samenwerkingsverband bepaalt op grond van aan te leveren informatie of de leerling toelaatbaar is tot de gevraagde vorm van speciaal onderwijs. Vervolgens kan de leerling worden aangemeld bij de school voor speciaal onderwijs. Deze school geeft vervolgens aan of de leerling kan worden toegelaten. Meer informatie over dit onderwerp kunt u vinden op de website van Samenwerkingsverband Fryslân-Noard.

5.10 Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg volgt de gezondheid en ontwikkeling van jeugdigen van 0-18 jaar. De jeugdgezondheidszorg ondersteunt de school bij gezondheidsprojecten en wanneer er leerlingen zijn die extra gezondheidszorg nodig hebben. Ouder(s)/verzorger(s), jongeren of de school (in overleg met ouder(s)/verzorger(s)) kunnen bij vragen of zorgen altijd terecht bij de jeugdgezondheidszorg voor een extra onderzoek of gesprek. U kunt zelf contact opnemen met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige. Voor algemene vragen over opvoeding of gezondheid verwijzen we u naar www.opvoedpunt.nl. U kunt hier op basis van de naam van de gemeente de contactgegevens van een lokaal opvoedpunt krijgen. Dit verschilt per gemeente. Meer info vindt u op de website van GGD Fryslân: www.ggdfryslan.nl/kind-opvoeding/.

5.11 Absentiecoördinatie

Absentiecoördinatie is een belangrijk instrument om ervoor te zorgen dat de leerlingen de lessen volgen en dat hun absentie tot een minimum wordt beperkt. Op CSG Comenius dragen de absentiecoördinator, de mentoren en de coördinatoren samen zorg voor de aanwezigheidsregistratie.

6 Communicatie

6.1 Contact met thuis

Iedere klas heeft een eigen mentor of coach die het eerste aanspreekpunt voor ouder(s)/verzorger(s) is. Individuele gesprekken met de mentor/coach, docent, decaan, leerjaarcoördinator of met de locatieleiding zijn het hele schooljaar door op afspraak mogelijk.

Daarnaast worden jaarlijks contactmomenten georganiseerd met ouder(s)/verzorger(s). De data verschillen per locatie en opleiding. Voor de volgende momenten wordt een uitnodiging verstuurd:

- oudergesprekken op school met de docent of mentor/coach in bijzijn van uw kind;
- ouderavonden;
- binnen het praktijkonderwijs doet de mentor/coach jaarlijks een huisbezoek.

Ouder(s)/verzorger(s) zijn vertegenwoordigd in onze medezeggenschapsraad en ouderraad.

6.2 Website

Op de website staat allerlei informatie over onze opleidingen, de locaties en activiteiten op CSG Comenius. Het adres van de website is www.csg-comenius.nl

6.3 Social media

Zamenhof maakt gebruik van de volgende social media: Instagram en Facebook.

Instagram: https://www.instagram.com/csgcomenius_zamenhof

Facebook: <https://www.facebook.com/Comenius.Zamenhof>

7 Opleidingen

7.1 Praktijkonderwijs

Het praktijkonderwijs is een vorm van onderwijs van leerlingen die persoonlijke begeleiding en extra aandacht nodig hebben. Leerlingen worden vanuit het speciaal basisonderwijs verwezen naar het praktijkonderwijs met een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV), een IQ tussen 55-85 en een leerachterstand van drie jaar of meer op minimaal twee van de domeinen: inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en/of spellen. Het praktijkonderwijs heeft als taak om in zes jaar leerlingen voor te bereiden op het vinden van een mooie baan in de samenleving.

Onze school heeft als doel om leerlingen zo zelfstandig mogelijk in de maatschappij te laten functioneren. Daarom concentreert ons onderwijs zich op vier domeinen die de basis vormen van onze maatschappij:

- * Werken
- * Wonen
- * Vrije tijd
- * Burgerschap

Alle lessen, zowel theoretisch als praktijkgericht, geven invulling aan deze domeinen.

Ons praktijkonderwijs kenmerkt zich door:

- Persoonlijke aandacht
- Uitgaan van individuele mogelijkheden
- Op zoek naar ieders talent
- Leren door doen
- Sociale redzaamheid
- Intensieve begeleiding en coaching
- Gepersonaliseerd leren
- Arbeidsvaardigheden trainen in verschillende stages

Iedere leerling heeft een Individueel Ontwikkel Plan (IOP). Hierin staan de doelen en ontwikkeling van de leerling beschreven. De leerling is zelf eigenaar van dit plan onder begeleiding van zijn/haar coach. Op deze manier kan de leerling steeds meer invloed uitoefenen op zijn lessen en wat hij of zij wil leren. Het onderwijsleerproces wordt bijgehouden in ons volgsysteem Profijt.

Tijdens de opleiding bouwt de leerling een (digitaal) portfolio op. In het portfolio staat informatie over de stages, beoordelingen, certificaten en werkstukken. Het portfolio kan later worden gebruikt bij een sollicitatie of toelating tot een vervolgopleiding.

Het praktijkonderwijs duurt maximaal zes jaar. Er worden veel praktijkvakken gegeven en veel stages gelopen, zodat ervaren wordt hoe het is om later aan het werk te zijn. Vanuit school bieden wij intensieve begeleiding door onze mentoren, coaches en stagebegeleiders. Het praktijkonderwijs wordt afgesloten met een diploma.

7.2 Vmbo

Drie niveaus

Basisberoepsgerichte leerweg	Met deze leerweg kun je in het mbo instromen in een opleiding op niveau 2
Kaderberoepsgerichte leerweg	Met deze leerweg kun je in het mbo instromen in een opleiding op niveau 3 of 4
Gemengde leerweg	Met deze leerweg kun je in het mbo instromen in een opleiding op niveau 3 of 4 of onder bepaalde voorwaarden doorstromen naar de havo

Praktijkgericht

Op het vmbo wordt de leerling voorbereid op een beroepsopleiding in het mbo, bijvoorbeeld op een ROC (Regionaal Opleidingscentrum). Al in het eerste jaar gaat de leerling met de praktijk aan de slag, we noemen dat Comenius in Company (CiC). We hebben in school levensechte praktijklokalen, zodat ervaren kan worden hoe het is om bijvoorbeeld in een winkel of kapsalon te staan, in een garage te werken of in een restaurant het eten te serveren. In alle leerjaren wordt er stage gelopen die in frequentie oploopt per leerjaar.

Talentgericht

Voor leerlingen die talenten willen ontdekken en/of ontplooiën bieden we **talentstromen** aan. Op dit moment zijn dat:

- Sports
- Art & design
- Technology & development
- Multimedia & design
- Nature

Leerlingen die van sport houden, kunnen zich vanaf leerjaar 1 inschrijven voor de **sportklas**.

Profielen in de bovenbouw

Vanaf klas 3 volg je lessen in een zelf gekozen profiel. CSG Comenius biedt zes van de tien profielen op de locatie Zamenhof aan. Binnen de profielen kan je door het kiezen van keuzevakken je eigen lesprogramma voor de praktijk samenstellen. Leerlingen kunnen daarnaast ook modules in een ander profiel kiezen.

Techniekgericht profiel	Keuzevakken
Bouwen, wonen & interieur	Nadat je een aantal modules van de 3 verschillende profielen hebt gevolgd, maak je een keuze uit 1 van de 3 profielen. Van het gekozen profiel volg je de overige modules. Daarnaast mag je 4 modules van hetzelfde en/of de andere profielen kiezen. Zo maak je zelf een technische opleiding op maat.
Mobiliteit & transport	
Produceren, installeren & energie	

Mensgericht profiel	Keuzevakken
Economie & ondernemen	Elke leerling volgt in twee jaar tijd de verplichte modules Administratie, Commercieel, Logistiek en Secretarieel. Daarnaast kan er een keuze gemaakt worden uit de keuzevakken, bijvoorbeeld 'ondernemen', 'Internationale handel' en 'financieel en administratief beheer'.
Horeca, bakkerij & recreatie	Elke leerling volgt in klas 3 de verplichte modules Bakkerij, Keuken, Gastheerschap en Recreatie. Daarna kan de leerling zich in klas 4 specialiseren in de keuken, bakkerij en het onderdeel gastheerschap.
Zorg & welzijn	Elke leerling volgt in twee jaar tijd de verplichte modules Mens & omgeving, Mens & zorg, Mens & activiteit en Mens & gezondheid. Daarnaast kan er een keuze gemaakt worden uit de keuzevakken, bijvoorbeeld 'Kennismaking met Uiterlijke verzorging' en 'Welzijn kind en jongere'.

Leerlingen kunnen in klas 3 en 4 daarnaast kiezen voor profieloverstijgende keuzevakken, waarbij er sprake kan zijn van een minimum en maximum aantal deelnemende leerlingen:

Vanuit de profielen	Keuzevakken
Economie & ondernemen	Webshop; Presentatie & styling
Horeca, bakkerij & recreatie	Patisserie
Zorg & welzijn	Kennismaken met uiterlijke verzorging; Mode & design; Assisteren in de gezondheidszorg
Techniek	Duurzaamheid; Interieurontwerp en -design; Meubelmaken
Profiel-overstijgend	Voeding en beweging; ICT; Teken, schilderen en illustreren; Ondersteuning bij sport- en bewegingsactiviteiten; Podium

7.3 Maatschappelijke stage

CSG Comenius staat midden in de samenleving en we vinden het belangrijk de leerlingen in aanraking te brengen met het waardevolle van dienstbaarheid. Al vanaf 2009 lopen onze leerlingen daarom in klas 2 of 3 een maatschappelijke stage (MAS) van zo'n 20-30 klokuren.

8 Lessentabellen

De lessentabellen voor de verschillende opleidingen zijn te downloaden van onze website: www.csg-comenius.nl > Ouders > Regelingen & documenten.

9 Studieresultaten

9.1 Overzicht doorstroom en slagingspercentage vmbo

1. Onderbouwsnelheid

2018/2019	99,16 %
2019/2020	99,64 %
2020/2021	98,79 %

Het driejaarsgemiddelde is 99,22 % terwijl de landelijke norm voor onze school ligt op 94,78 %.

2. Doorstroom in de bovenbouw

	Basis	Kader	Gemengd
2018/2019	87,90 %	85,63 %	
2019/2020	95,19 %	91,33 %	
2020/2021	81,61 %	87,43 %	83,33 %

Het driejaarsgemiddelde voor vmbo-basisberoepsgericht is hiermee 88,57 % tegenover een landelijke norm voor onze school van 85,71 %. Bij vmbo-kaderberoepsgericht is dat driejaarsgemiddelde 87,98 % waarbij de norm 85,67 % is.

3. Percentage geslaagden*

	Basis	Kader
2018/2019	97,4 %	93,4 %
2019/2020	100,0 %	100,0 %
2020/2021	100,0 %	97,8 %

4. Gemiddeld examencijfer CE*

	Basis	Kader
2018/2019	6,42	6,41
2019/2020	<i>Er heeft geen centraal examen plaatsgevonden wegens corona</i>	
2020/2021	6,76	6,32

* leerlingen van de gemengde leerweg van het vmbo hebben in schooljaar 2021/2022 voor het eerst eindexamen gedaan, daarom zijn hier nog geen gegevens van bekend.

9.2 Programma voor Toetsing en Afsluiting

In de bovenbouw van ons vmbo werken we met een (wettelijk verplicht) Programma voor Toetsing en Afsluiting (PTA). Het PTA is een spoorboekje waarin per vak en per periode alle te behandelen stof staat vermeld, wat er wordt getoetst en hoe dit wordt getoetst, hoe zwaar het meetelt en wat er mag worden herkanst. Om te slagen, moet voldaan worden aan de eisen van afsluiting van alle vakken.

Vóór 1 oktober publiceren we de PTA's op onze website, www.csg-comenius.nl > Ouders > Regelingen & documenten. Indien gewenst kan een papieren versie worden opgevraagd bij de leerlingenadministratie van de locatie.

9.3 Overgangsnormen

De overgangsnormen voor de verschillende opleidingen zijn te vinden op onze website, www.csg-comenius.nl > Ouders > Regelingen & documenten.

10 CSG Comenius Zamenhof van A tot Z

10.1 Aanmelding en toelating nieuwe leerlingen

Aanmelding van nieuwe leerlingen vindt plaats bij het Service Centrum. We ontvangen de aanmelding graag zo snel mogelijk of uiterlijk op de datum die op het aanmeldingsformulier staat. Het aanmeldingsformulier is aan te vragen bij het Service Centrum (afdeling LLA) (telefoon 058 - 234 76 70), per e-mail (info@cvo-nf.nl), bij de directeur van de basisschool of kan gedownload worden (www.csg-comenius.nl/toelating). Bij de plaatsing volgt de Toelatingscommissie het schooladvies van de aangemelde leerling op, zoals dat door de basisschool is opgesteld.

10.2 Vakantieregeling 2022-2023

Herfstvakantie	17 oktober t/m 21 oktober 2022
Kerstvakantie	26 december 2022 t/m 6 januari 2023
Voorjaarsvakantie	27 februari t/m 3 maart 2023
Paasweekend	7 t/m 10 april 2023
Meivakantie, inclusief Koningsdag	24 april t/m 5 mei 2023
Hemelvaart	18 en 19 mei 2023
Tweede Pinksterdag	29 mei 2023
Zomervakantie	24 juli t/m 1 september 2023

10.3 Lestijden

1e	lesuur	08.30	-	09.15 uur
2e	lesuur	09.15	-	10.00 uur
	pauze			
3e	lesuur	10.20	-	11.05 uur
4e	lesuur	11.05	-	11.50 uur
5e	lesuur	11.50	-	12.35 uur
	pauze			
6e	lesuur	13.00	-	13.45 uur
7e	lesuur	13.45	-	14.30 uur
8e	lesuur	14.40	-	15.25 uur
9e	lesuur	15.25	-	16.10 uur

10.4 Gezonde school

Zamenhof spant zich in om bij leerlingen een gezonde leefstijl te bevorderen. De achterliggende gedachte bij deze visie is het streven naar een gezonde omgeving voor onze leerlingen. Gezonde leerlingen zitten beter in hun vel en hebben meer kans op goede schoolprestaties. Onze school biedt een omgeving waar gezond kiezen gemakkelijk moet zijn, omdat dit bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen. We hebben hiermee een positieve aanpak voor ogen, waardoor niemand zich buitengesloten of beoordeeld hoeft te voelen. Gezond kiezen gaat over goed voor jezelf zorgen en niet over schoonheidsidealen. We vinden het belangrijk dat er in de kantine en automaten gezonde voeding wordt aangeboden, die voldoen aan de richtlijnen van het voedingscentrum. Op school leren de leerlingen over gezond gedrag en in de kantine kunnen zij dit in de praktijk brengen. Zo ontmoeten theorie en praktijk elkaar. Daarnaast worden leerlingen ingezet bij het maken van gezonde producten en het verkopen daarvan. De school is namelijk een beschermende plek, dit niet alleen voor wat betreft het roken, het gebruik van alcohol of drugs, maar ook als het om voeding gaat. Onze medewerkers stimuleren het maken van gezonde keuzes, hebben oog voor duurzaamheid en geven het goede voorbeeld. We streven naar een gezond en duurzaam klimaat voor alle bijeenkomsten die er worden gehouden op onze school, zoals vergaderingen en schoolfeesten.

In het kader van het gezonde schoolbeleid worden er in onze kantine veel gezonde producten verkocht. Wij serveren er bijvoorbeeld gezonde broodjes, salades en fruit. Hierbij hanteren we de 80%-20% regel. Dit betekent, dat maar liefst 80% van het kantine- en automatenaanbod bestaat uit gezonde voedingsmiddelen of snacks. In de hal is een watertappunt beschikbaar waaruit gratis water getapt kan worden.

Het drinken van energiedrankjes is niet toegestaan binnen de school. Vrijwel alle leerlingen worden hier erg druk van, het is slecht voor de concentratie en niet bevorderlijk voor het leren. We realiseren ons dat het niet altijd gemakkelijk is dit te handhaven. We zien ouders dan ook als belangrijke partners in het maken van de keuzes van kinderen. Ouders én school zijn immers beide normgevend en voeden samen op.

Bij een gezonde school hoort ook het werken aan een duurzame omgeving. Een omgeving met veel groen en weinig zwerfafval, met licht en ruimte en mogelijkheden om gemakkelijk kraanwater te drinken. Een omgeving waarin gezonde beweeggewoontes worden gestimuleerd. Op Zamenhof kan daarom worden gekozen voor extra sportprogramma's, naast de reguliere uren Lichamelijke Opvoeding (LO).

We streven naar een gezond en veilig schoolklimaat, een helder voedingsbeleid en een goed aanbod van sport en bewegen. Dit alles in samenspraak met leerlingen, schoolteam, directie en ouder(s)/verzorger(s).

10.5 Verantwoordelijkheden school/leerling

Voor activiteiten die onder verantwoordelijkheid van de school worden georganiseerd, gelden een aantal afspraken:

- Van de school mag worden verwacht dat er sprake is van adequate begeleiding.
- Van de leerling verwachten we dat hij/zij zich naar behoren gedraagt, in de lijn van onze gedragsverwachtingen.
- De leiding is bevoegd op te treden tegen leerlingen die zich schuldig maken aan wangedrag, of die de goede naam van de school schaden. De begeleider beoordeelt of hier sprake van is.
- Het kan nodig zijn dat een leerling naar huis wordt gestuurd door een leerjaarcoördinator of teamleider. Soms om af te koelen en/of als periode van overdenking, soms als sanctie. In incidentele gevallen volgt een formele schorsing van één tot maximaal vijf dagen, waar het ministerie van onderwijs in gekend moet worden. Voordat hiertoe besloten wordt, wordt de directeur van Zamenhof erin gekend.

Indien een leerling naar huis wordt gestuurd, gelden de volgende afspraken:

- Eventuele kosten, zoals reiskosten die hieraan verbonden zijn, zijn voor rekening van de leerling.
- Ouder(s)/verzorger(s) worden door een coördinator of teamleider (hiertoe gemandateerd door de directeur) zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld van het feit dat een leerling naar huis wordt gestuurd. Bij voorkeur wordt de leerling opgehaald.

10.6 Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs

De school gaat uit van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf). Naast CSG Comenius participeren het Christelijk Gymnasium Beyers Naudé te Leeuwarden, CSG Anna Maria van Schurman te Franeker en de Christelijke Scholengemeenschap Ulbe van Houten te Sint Annaparochie in deze vereniging.

De vereniging laat zich inspireren door het leven en handelen van Jezus Christus, zoals verwoord is in de Evangelieën. De vereniging vraagt van allen die bij het bestuur of het onderwijs betrokken zijn, respect voor dit uitgangspunt en voor de consequenties daarvan voor het onderwijs en de omgang met elkaar.

Iedere ouder/verzorger van een leerling van één van de scholen binnen de vereniging kan lid worden van de Vereniging CVO in Noord- en West-Fryslân. Interesse voor een lidmaatschap dient schriftelijk bij het College van Bestuur aangegeven te worden. Ook andere geïnteresseerden kunnen zich bij de vereniging aanmelden. Zij moeten hierbij de uitgangspunten van de vereniging onderschrijven, minimaal 18 jaar oud zijn en geen dienstverband hebben binnen CVO Noord- en West-Fryslân. Het CvB beslist binnen een maand over de aanmelding.

De contributie voor het lidmaatschap wordt in de jaarlijkse ledenvergadering vastgesteld. Voor het huidige schooljaar is deze vastgesteld op € 10,- per jaar. Ouder(s)/verzorger(s) met één of meerdere kinderen op één van de scholen binnen CVO Noord- en West-Fryslân worden vrijgesteld van contributiebetaling.

Raad van Toezicht Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân:

- Dhr. H. Wilbers, voorzitter
- Mevr. S. Schoonhoven
- Mevr. N.E. Vonk
- Dhr. J. Ijkema
- Dhr. A.N.J. de Haan

Voor meer informatie over de vereniging en het lidmaatschap verwijzen wij u naar de website www.cvo-nf.nl.

10.7 Vertegenwoordigende raden

Zamenhof heeft een aantal vertegenwoordigende raden, waarvan ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen lid kunnen worden.

10.7.1 Medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad bestaat uit onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel en uit ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen. Op een aantal punten heeft de raad recht van instemming of recht van advies. De raad heeft altijd recht van initiatief. Zij bevordert naar vermogen openheid, openbaarheid en onderling overleg in de school.

Samenstelling van de Medezeggenschapsraad		
Ouders	Leerlingen	Onderwijzend Personeel
Pier Mulder Maaïke Woudwijk Monique Drost	Vacatures	F.J. Oosterhuis (voorzitter) Maryze Veldman (secretaris) Minke Oosterbos Gert Pennings

10.7.2 Ouderraad

Op Zamenhof is een ouderraad ingesteld. Deze levert een bijdrage aan het optimaal functioneren van het onderwijs door de relatie tussen ouder(s)/verzorger(s) en school te bevorderen. Tijdens de bijeenkomsten zijn de schoolleiding en de ouder(s)/verzorger(s) een klankbord voor elkaar. Ook organiseert de Ouderraad activiteiten en neemt in voorkomende gevallen deel aan activiteiten die door school zijn georganiseerd.

10.7.3 Leerlingenraad

Op Zamenhof is in het vmbo en het praktijkonderwijs een Leerlingenraad ingesteld. In overleg met de schoolleiding bespreekt de Leerlingenraad allerlei zaken die de school en leerlingen aangaan. De Leerlingenraad behartigt de belangen van de leerlingen van de locatie, geeft hen inspraak en organiseert activiteiten die in het belang zijn van de leerlingen en ten goede komen aan de sfeer binnen het team en de school.

10.7.4 Leerlingenstatuut

Op de website vindt u het Leerlingenstatuut, www.csg-comenius.nl > ouders > regelingen & documenten > Regelingen en protocollen. Het leerlingenstatuut regelt de rechten en plichten van de leerlingen. Op het moment van schrijven is een nieuw leerlingenstatuut in de maak, dat samen met leerlingen tot stand zal komen. Tot die tijd geldt het vorige statuut.

10.8 Gedragscode internet- en e-mailgebruik

Binnen de scholen van CVO-nwf hebben we afspraken gemaakt over het gebruik van e-mail en internet op school, zowel voor onze leerlingen als voor onze medewerkers. Deze afspraken zijn opgenomen in een gedragscode voor internet- en e-mailgebruik, die te downloaden is van onze website www.csg-comenius.nl > Regelingen & documenten > Internet protocol CVO-NF. Het is onmogelijk uit te sluiten dat leerlingen in aanraking komen met ongewenste sites. Wij doen ons best om de leerlingen maximaal te laten profiteren van onze ICT-faciliteiten, waarbij docenten en systeembeheerders erop toezien dat de gemaakte afspraken worden nageleefd.

10.9 Richtlijnen social media

Social media zoals Instagram, Snapchat, Twitter, Facebook, YouTube en LinkedIn bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school, ze kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van CSG Comenius. Van belang is te beseffen dat met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de school en van betrokkenen ook geschaad kan worden. Om deze reden vragen wij om bewust met de social media om te gaan.

CSG Comenius vertrouwt erop dat haar medewerkers, leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met social media en heeft een protocol opgezet om een ieder die bij CSG Comenius betrokken is of zich daarbij betrokken voelt daarvoor richtlijnen te geven. Het protocol is te downloaden van de website, www.csg-comenius.nl > Regelingen & documenten.

10.10 Informatieverstrekking na echtscheiding

De school is wettelijk verplicht in geval van echtscheiding aan beide ouders informatie over hun kind te verschaffen, tenzij dit in strijd is met de belangen van het kind/de kinderen. Dit is ter beoordeling van de school. Uitgangspunt is dat ouders, na een echtscheiding, in beginsel beide het ouderlijk gezag behouden, tenzij de rechter anders heeft beslist.

CSG Comenius hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

- Een kind van gescheiden ouders neemt door de school verstrekte informatie mee naar de ouder bij wie het kind woont. De ouder, bij wie het kind woont, ontvangt te allen tijde de informatie van de school.
- Wil de andere ouder deze informatie ook ontvangen, dan komt hij/zij met een verzoek aan de locatiedirectie van de school. Dit verzoek wordt in principe gehonoreerd.
- Tijdens een informatieavond/rapportgesprek zijn beide ouders van harte welkom. Als een van de ouders aannemelijk kan maken dat een gezamenlijk gesprek niet in het belang van het kind is, kan hiervan worden afgeweken. Dit ter beoordeling van (een lid van) de locatiedirectie.
- Schoolvorderingen en het gedrag van de leerling op school zijn in principe de onderwerpen die in het rapportgesprek aan de orde komen. Deze informatie is beschikbaar voor beide ouders.

10.11 Onderwijstijd en lesuitval

Zamenhof voldoet voor al haar opleidingen aan het verplichte aantal uren dat les gegeven moet worden. Lesuitval proberen we tot een minimum te beperken, maar is niet altijd te vermijden. Tussenuren proberen we te voorkomen door het opvullen van het rooster of het naar voren halen van de lessen. We werken met zogeheten 'stipuren'. Voor vrijwel elk lesuur is er een docent aanwezig om bij afwezigheid van een collega te kunnen invallen. Alleen in uitzonderlijke situaties geven we vrijaf, waarbij we ons strikt houden aan de wetgeving van de leerplicht. Voor meer informatie klik op de link: [Leerplicht | Rijksoverheid.nl](http://Leerplicht|Rijksoverheid.nl)

10.12 Overblijven en corveedienst

Tijdens tussenuren en in de pauzes is er voldoende ruimte om over te blijven op school. Tijdens de pauzes is er toezicht. Consumpties zijn op school verkrijgbaar. Bij toerbeurt worden de leerlingen vmbo mogelijk ingeschakeld voor corvee, vanuit het idee dat we zorg voor onze omgeving moeten hebben. In het praktijkonderwijs is interne stage, met onder andere een deel facilitaire opdrachten, deel van het programma.

10.13 Klachtenregeling

Indien u een klacht heeft, laat het ons dan weten. Wij proberen hier van te leren en nemen uw opmerkingen zeer serieus. U kunt zich te allen tijde rechtstreeks tot een teamleider op de betreffende onderwijslocatie wenden. Mocht u het met de afhandeling van de klacht of het genomen besluit door een functionaris niet eens zijn, dan kunt u de directeur benaderen.

In laatste instantie kunt u zich wenden tot de voorzitter College van Bestuur van CVO Noord- en West-Fryslân. Alle adresgegevens en telefoonnummers vindt u in deze schoolgids op pagina 5 en 6.

Veruit de meeste klachten laten zich in goed onderling overleg afhandelen. Iedereen kan echter op grond van de Klachtenregeling verdere stappen ondernemen. Op elke locatie zijn daarvoor interne vertrouwenspersonen aangesteld. De namen en mailadressen staan eerder in deze gids vermeld. Zij spreken geen inhoudelijk oordeel over de klacht uit, maar vervullen zo nodig een doorverwijsfunctie naar de externe vertrouwenspersoon.

De externe vertrouwenspersoon, die geen directe binding met de school heeft, gaat eerst na of bemiddeling voor een oplossing kan zorgen. Ook verleent de externe vertrouwenspersoon, wanneer gewenst, hulp aan de klager en begeleidt deze zo nodig op zijn weg naar andere instanties. De vertrouwenspersoon is te bereiken via het GIMD, een organisatie voor maatschappelijk werk.

Vertrouwenspersoon GIMD

Mw. M. Veenstra, (088) 800 85 00, m.veenstra@gimd.nl

Is er sprake van een zodanig ernstige klacht dat er in het voortraject geen enkele oplossing mogelijk is, dan kan de klager zijn klacht deponeren bij de landelijke klachtencommissie waarbij onze school is aangesloten. Deze behandelt de klacht en brengt verslag uit aan het bevoegd gezag.

Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO)

Postbus 394, 3440 AJ Woerden

Telefoon: (070) 386 16 97 | Mail: info@gcbo.nl | Web: www.geschillencommissiesbijzonderonderwijs.nl

10.14 Kleding en uitingen van religie

Binnen onze school hebben we geen kledingvoorschriften. Wij gaan ervan uit dat iedereen aanvoelt welke kleding wel of niet gepast is. Een criterium is dat medescholieren en docenten geen aanstoot nemen aan kleding van anderen. Kleding als uiting van een religie is toegestaan. Voorwaarden zijn dat deze kleding niet storend is voor het opleidingsprogramma en niet leidt tot onveilige situaties. Dat geldt ook voor alle andere uitingen van geloofsopvattingen.

De overheid heeft enkele jaren geleden een verbod op gezichtsbedekkende kleding in het onderwijs ingevoerd. Het gaat om kleding die het gezicht geheel bedekt, alleen de ogen onbedekt laat of kleding die de persoon onherkenbaar maakt. Een hoofddoek valt niet onder het wettelijke verbod. Een nikaab, boerka, integraalhelm, bivakmuts en masker vallen wel onder het verbod.

10.15 Meerderjarigheid in verband met regels en regelingen

Een aantal leerlingen (van ons praktijkonderwijs) krijgt tijdens hun schoolcarrière te maken met het eindigen van het ouderlijk gezag op 18-jarige leeftijd. Je kunt als meerderjarige leerling ervoor kiezen een aantal zaken, die voorheen met de ouder(s)/verzorger(s) geregeld werden, zelf te regelen. Je kunt hierover contact opnemen met de coach.

Wanneer leerlingen 18 jaar worden, zorgt Magister er automatisch voor dat de ouder(s)/verzorger(s) niet meer bij de gegevens van hun kinderen kunnen. Cijfers zijn dan bijv. niet meer toegankelijk. Maar het betekent ook dat ouder(s)/verzorger(s) geen uitnodigingen voor ouderavonden meer ontvangen. Dit is conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

Wij adviseren ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen rond de 18e verjaardag van de leerling in gesprek te gaan over de wenselijkheid om als ouder/verzorger geïnformeerd te blijven. De leerling kan zelf in Magister aanvinken dat de ouder(s)/verzorger(s) weer toegang krijgt/krijgen. De leerling logt hiervoor in op Magister en gaat naar zijn/haar instellingen door rechts bovenaan op de accountnaam te klikken. Zet vervolgens een vinkje in het vakje voor 'Mijn ouders mogen mijn gegevens zien'.

Wanneer een 18+-leerling weigert toestemming te geven om zijn ouder(s)/verzorger(s) toegang tot Magister te geven, dan moet dit volgens regelgeving ook gehonoreerd worden en ontvangt de ouder geen informatie en uitnodigingen. Wel zal de school een leerling blijven stimuleren tot contact tussen school en ouders mits de omstandigheden dit toelaten.

10.16 Verzekeringen

De school heeft een verzekeringspakket afgesloten, bestaande uit een ongevallenverzekering en een aansprakelijkheidsverzekering. Op grond van de ongevallenverzekering zijn alle betrokkenen bij schoolactiviteiten (leerlingen, personeel, vrijwilligers) verzekerd. De verzekering geeft recht op een (bepaalde) uitkering als een ongeval tot blijvende invaliditeit leidt. Ook zijn de geneeskundige en tandheilkundige kosten gedeeltelijk meeverzekerd, voor zover de eigen verzekering van betrokkene geen dekking biedt (bijvoorbeeld door eigen risico). Materiële schade (kapotte bril, fiets etc.) valt niet onder de dekking.

De aansprakelijkheidsverzekering biedt zowel de school zelf als zij die voor de school actief zijn (personeel, vrijwilligers) dekking tegen schadeclaims als gevolg van onrechtmatig handelen. Wij attenderen u in dat verband op twee aspecten:

- De school of het schoolbestuur is niet (zonder meer) aansprakelijk voor alles wat tijdens de schooluren en buitenschoolse activiteiten gebeurt. De school heeft pas een schadevergoedingsplicht wanneer er sprake is van een verwijtbare fout. De school (of zij die voor de school optreden) moet dus tekort zijn geschoten in haar rechtsplicht. Het is mogelijk dat er schade wordt geleden, zonder dat er sprake is van enige onrechtmatigheid. Bijvoorbeeld: tijdens de gymnastiekles komt een bal tegen een bril. Die schade valt niet onder de aansprakelijkheidsverzekering en wordt dan ook niet door de school vergoed.
- De school is niet aansprakelijk voor (schade door) onrechtmatig gedrag van leerlingen. Leerlingen (of, als zij jonger zijn dan 14 jaar, hun ouder(s)/verzorger(s)) zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun doen en laten. Een leerling die tijdens de schooluren of tijdens andere door de school georganiseerde activiteiten door onrechtmatig handelen schade veroorzaakt, is daar dus in de eerste plaats zelf (of de ouder(s)/verzorger(s)) verantwoordelijk voor. Het is dus van belang dat u als ouder(s)/verzorger(s) zelf een particuliere aansprakelijkheidsverzekering afsluit.

10.17 Ziekmeldingen

Als een leerling ziek is, melden de ouders dit telefonisch tussen 08.00 en 08.30 uur bij de school, via 058-234 76 70. Telefonisch ziekmelden kan raadzaam zijn, bijvoorbeeld vanwege de aard van de ziekte of omdat u er graag een mentor/coach of leerjaarcoördinator over wilt spreken. Maar de mogelijkheid bestaat ook om digitaal ziek te melden via Magister. U hoeft dan niet meer te bellen, maar u kunt de melding invoeren via de Magister-app op uw pc/laptop of uw mobiele telefoon. Uw melding wordt meteen in de aanwezigheidsregistratie opgenomen, zodat u zelf vast kunt stellen of het melden goed is verlopen. Een instructiefilmpje kunt u vinden op deze website: <https://vimeo.com/315874162>

Als een leerling weer beter is, meldt die zich voor aanvang van de eerste les van de dag beter bij de receptie van Zamenhof. Dit laatste is erg belangrijk, anders blijft het kind als ziek geregistreerd staan in Magister, waardoor een onjuiste registratie van het verzuim ontstaat.

10.18 Aanvragen voor kortdurend verlof

Verlof voor bv. tandarts, orthodontist of huisarts kan niet digitaal en moet daarom nog steeds telefonisch worden aangevraagd. We vragen u dergelijk verlof zoveel mogelijk buiten het lesrooster van uw kind plaats te laten vinden. Als het alleen onder schooltijd kan, meldt u dit tijdig telefonisch bij de school. Toestemming kan niet verleend worden aan de hand van een briefje dat de leerling bij de school inlevert.

Daarnaast kunnen zich in het persoonlijk leven van ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen situaties voordoen waarvoor men verlof wil aanvragen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een huwelijk van naaste familieleden of een jubileum van ouder(s)/verzorger(s). Voor het aanvragen van verlof hiervoor is het noodzakelijk, voor zover dat lukt (bij een sterfgeval geldt dit uiteraard niet), dat dit ruim van tevoren gebeurt en dat de school er toestemming voor verleent. Verlof voor bijvoorbeeld een dorpsfeest kan volgens de regels van het ministerie van OCW niet gegeven worden.

Voor verlofaanvragen zoals hierboven beschreven en voor ander en/of meerdaags verlof dat gepaard gaat met wettelijke beperkingen en waar toestemming van de directeur van de school vereist is, is een ondertekende verlofaanvraag nodig. Hiervoor verwijzen we u naar <https://www.csg-comenius.nl/ouders/vrij-vragen>. Hier vindt u tevens de wettelijke kaders voor verlofaanvragen. Zo moeten deze aanvragen altijd schriftelijk en ondertekend worden ingediend bij de schoolleiding door de ouder(s)/verzorger(s), bij voorkeur tenminste 14 dagen vóór de gebeurtenis waar de aanvraag betrekking op heeft. Over de aanvraag wordt binnen een termijn van vijf dagen beslist. Klik voor meer informatie over schoolverzuim op onderstaande link: [Mag ik mijn kind meenemen op vakantie buiten de schoolvakantie? | Rijksoverheid.nl](https://www.csg-comenius.nl/ouders/vrij-vragen)

10.19 Vrij vragen buiten de vakanties

Als school moeten wij ons houden aan de leerplichtwet. Ouder(s)/verzorger(s) van schoolgaande kinderen zijn verplicht zich te houden aan de vakantieperiodes die de school vaststelt. In uitzonderlijke gevallen en onder voorwaarden is vrij krijgen buiten de reguliere zomervakantie mogelijk, bijvoorbeeld voortkomende uit het beroep van de ouder(s) van een leerling.

Voor vrij buiten de vakanties moet te allen tijde een schriftelijke verlofaanvraag worden gedaan, die gepaard gaat met bewijsstukken die de rechtmatige aanvraag onderbouwen. Verzoeken om vrijstelling buiten de schoolvakanties om zullen via de regels die het ministerie van OCW heeft opgesteld worden behandeld. Op onze webpagina <https://www.csg-comenius.nl/ouders/vrij-vragen> vindt u de richtlijnen voor verlof buiten de schoolvakanties en een aanvraagformulier voor het verlof.

10.20 Rookvrije school

Zamenhof is, inclusief de schoolpleinen, rookvrij. Leerlingen die toch willen roken, verzoeken we vriendelijk doch dringend dit te doen op een aantal daartoe aangewezen plekken buiten het schoolterrein.

10.21 Cameratoezicht

Op Zamenhof vindt zowel binnen als buiten het schoolgebouw op bepaalde plaatsen cameratoezicht plaats. Dit is in principe preventief van karakter, gericht op de bescherming van het gebouw en diens bewoners, maar kan ook behulpzaam zijn voor het (achteraf) opsporen van diefstal en vernieling.

10.22 Controle schoolkluisen

De school is gerechtigd om, bij een gericht vermoeden, te controleren of er verboden voorwerpen aanwezig zijn in de kluisjes van leerlingen. Deze controles worden altijd uitgevoerd in aanwezigheid van twee personeelsleden, waaronder in ieder geval de hoofdconciërge, coördinator of een lid van de schoolleiding. Hierbij is de leerling verplicht de kluis op verzoek te openen.

Daarnaast is het de school toegestaan om een algehele, niet vooraf gemelde, controle van de kluisjes te laten uitvoeren door de politie en/of medewerkers van de school, bijvoorbeeld in het kader van het tegengaan van het bewaren van verboden middelen en/of voorwerpen (zoals vuurwerk of drugs). Tijdens deze controle is iemand van de schoolleiding ter plaatse aanwezig.

10.23 Excursies en uitstapjes

Tijdens de opleiding vinden er meerdere excursies en uitstapjes plaats. Over de kosten en het programma wordt tijdig gecommuniceerd. De kosten ervan zijn in deze schoolgids opgenomen onder 'financiële zaken'. Meer informatie is te vinden op onze website. www.csg-comenius.nl > Ouders > Schoolkosten.

10.24 Sponsoring

Sponsoring van CSG Comenius vindt plaats volgens de richtlijnen van het ministerie van OCW, zoals die zijn afgesproken in het Convenant Sponsoring. Meer informatie over dit convenant is te vinden op www.rijksoverheid.nl

10.25 Schoolfotograaf

Tijdens de kennismakingsdag voor eerstejaarsleerlingen en aan het begin van het schooljaar worden van alle leerlingen pas- en klassenfoto's gemaakt. Leerlingen krijgen een inlogcode mee, waarna ouders/verzorgers de foto's online kunnen bestellen.

10.26 Privacy

Privacy op school gaat over de bescherming van gegevens van en over leerlingen, hun ouders en medewerkers. Dit wordt geregeld in Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die sinds 25 mei 2018 geldt. Deze nieuwe wetgeving stelt hogere en aanvullende eisen aan privacy.

De school gaat zorgvuldig om met de privacy van de leerlingen. In verband met het geven van onderwijs, het begeleiden van uw zoon/dochter en de vastlegging daarvan in de administratie, worden er gegevens over en van uw zoon/dochter vastgelegd. Deze gegevens worden persoonsgegevens genoemd. Het vastleggen en gebruik van deze persoonsgegevens is beperkt tot informatie die strikt noodzakelijk is voor het onderwijs.

De gegevens worden beveiligd opgeslagen en de toegang daartoe is beperkt. De school maakt ook gebruik van digitaal lesmateriaal. De leveranciers van de leermaterialen ontvangen een beperkt aantal leerlingengegevens. De school heeft met haar leveranciers strikte afspraken gemaakt over het gebruik van deze persoonsgegevens, zodat misbruik wordt voorkomen. Leerlingeninformatie wordt alleen gedeeld met andere organisaties als ouders daar toestemming voor geven, tenzij die uitwisseling verplicht is volgens de wet of hiervoor een gerechtvaardigd belang aanwezig is, zoals bijvoorbeeld de GGD (publieke gezondheid). In het privacyreglement is beschreven hoe de school omgaat met haar leerlingengegevens en wat de rechten zijn van ouders en leerlingen. Het privacyreglement is te vinden op de website van de school.

Af en toe worden leerlingen gefotografeerd en/of gefilmd voor pr- en reclaimedoeleinden. Dit materiaal wordt bijvoorbeeld gebruikt voor de website en folders van de school. Het is vanuit het oogpunt van de privacy belangrijk dat de afgebeelde persoon (of zijn ouders) toestemming geeft voor het publiceren van die foto. Onze school is verplicht om gehoor te geven aan een verzoek tot verwijdering op grond van de privacywetgeving. Voor foto's en filmpjes op de website, in de nieuwsbrief, schoolgids, folders en sociale media zal de school specifieke toestemming vragen van de leerling en/of ouders. Wij wijzen de ouders erop dat de school gebruikmaakt van deze informatiedragers en dat zij bezwaar kunnen maken tegen gebruik.

Tot slot

Deze schoolgids bevat veel informatie. We vinden het belangrijk om dit met u te delen en hebben geprobeerd het zo kort en bondig mogelijk te verwoorden. Dat is niet altijd even makkelijk, omdat het voor een groot deel ook gaat om informatie die door de overheid wordt voorgeschreven om te delen met ouders. Het is daarom best mogelijk dat iets u nog niet helemaal duidelijk is. Neemt u in dat geval gerust contact op met school. Aan het begin van deze gids staan de nodige namen met contactgegevens vermeld.

Rest ons tot slot u en uw kind(eren) een ontzettend fijne, leerzame en plezierige tijd op Zamenhof toe te wensen! We hopen u snel te mogen begroeten.

Comenius

CHRISTELIJKE SCHOLENGEMEENSCHAP